

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 12 lutego 2024 r.

Poz. 815

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 8 lutego 2024 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 1967), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) Załącznik nr 4 określający cele działań ochronnych, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia,
- 2) Załącznik nr 5 określający działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Beata Bezubik

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 8 lutego 2024 r.

Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
1.	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 7 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 10 500 ha (w tym 700 ha drzewostanu lęgowego).
2.	A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 10 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.
3.	A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 10 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.
4.	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 65 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 300 ha.
5.	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 12 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 900 ha.
6.	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 4 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 2 000 ha.
7.	A086 Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 80 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 600 ha.
8.	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 57 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 22 800 ha (tereny otwarte rozprzestrzenione wokół drzewostanów lęgowych).
9.	A099 Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 225 ha.
10.	A104 Jarząbek <i>Bonasa bonasia</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 2100 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 63 000 ha.
11.	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 26 samców.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 260 ha.
12.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 860 samców.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 440 ha.
13.	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 120 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha.
14.	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 31 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 155 ha.
15.	A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 3 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 50 ha.
16.	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 380 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 800 ha.
17.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 90 samców.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na minimum 9 stabilnych tokowiskach gatunku.
18.	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 150 ha.
19.	A165 Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 240 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 400 ha.
20.	A166 Łęczak <i>Tringa glareola</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 1 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 50 ha.

21.	A207 Siniak <i>Columba oenas</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 300 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 6 000 ha.
22.	A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 0-1 pary.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 200 ha.
23.	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 110 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 16 500 ha.
24.	A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 70 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 6 450 ha.
25.	A197 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 450 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 70 400 ha (w tym minimum 3 300 ha otwartych siedlisk).
26.	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 9 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na minimum 9 km długości cieku lub linii brzegowej wód stojących.
27.	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 0-1 pary.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 150 ha.
28.	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 60 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha.
29.	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 25 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.
30.	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 550 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 82 500 ha.
31.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 160 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 200 ha.
32.	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 25 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 4 000 ha.
33.	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 50 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 5 000 ha.
34.	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 500 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.
35.	A270 Słowik szary <i>Luscinia luscinia</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 600 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha (w tym minimum 300 ha zakrzaczeń).
36.	A286 Drożdżik <i>Turdus iliacus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 5 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 250 ha.
37.	A291 Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 400 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 4 000 ha (w tym minimum 400 ha zakrzaczeń lub zadrzewień).
38.	A298 Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 120 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 120 ha.
39.	A307 Jarzębka <i>Sylvia nisoria</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 260 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 040 ha (w tym minimum 208 ha zakrzewień).
40.	A312 Wójcik <i>Phylloscopus trochiloides</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 150 ha.
41.	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 800 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 16 000 ha.
42.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 1500 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 3 000 ha.
43.	A344 Orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 250 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 6 250 ha.
44.	A371 Dziwonnia <i>Carpodacus erythrinus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 250 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.

45.	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 2 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 1200 ha.
46.	A608 Pliszka cytrynowa <i>Motacilla citreola</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 4 par.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 8 lutego 2024 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Miejsce realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	A1. Zabezpieczenie przed drapieżnictwem ssaków (głównie kuny). Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami uniemożliwiającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd. Termin realizacji: w ciągu 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych zwanego dalej „PZO” i później w przypadku zlokalizowania kolejnych gniazd.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Nadleśnictwa w obszarze Natura 2000 Puszcza Knyszyńska
	B1. Poprawa jakości siedlisk lęgowych. Dążenie (polegające na ograniczeniu użytkowania rębego) do utrzymania podmokłych płatów drzewostanu liściastego lub mieszanego (BMw, BMb, LMw, LMb, Lw, Ol, Olj, Ll) o powierzchni ponad 100 ha na jedną parę bociana czarnego, w wieku powyżej 80 lat, z co najmniej 2 ocienionymi starymi drzewami liściastymi (dąb, olcha) lub drzewami iglastymi o rozłożystych koronach (sosna) przypadającymi na 1 ha, w rejonie (do 2 km) od stanowisk lęgowych. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Natura 2000 Puszcza Knyszyńska; Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego Planu Urządzenia Lasu (dalej: PUL) zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.
	B2. Utrzymanie istniejących siedlisk gatunku we właściwym stanie. Podczas stosowania cięć w strefie ochrony częściowej pozostawiać drzewa nadające się do założenia gniazd. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu (dalej: UPUL) zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Ustalenie liczby zajętych rewirów przez obserwacje z punktów widokowych. Lokalizacja i liczba stałych punktów obserwacyjnych zostanie określona po uzupełnieniu wiedzy na temat rozmieszczenia i liczebności gatunku. Dwa liczenia trwające 3h, rozpoczęte 2h po wschodzie słońca: 1. pierwsza i druga dekada kwietnia, 2. pierwsza i druga dekada lipca. Liczenia co 2 lata, rozpoczęte po uzupełnieniu wiedzy na temat liczebności i rozmieszczenia gatunku.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zwany dalej „RDOŚ w Białymstoku”
	Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony (D)		
	D1. Inwentaryzacja gatunku. Wyszukanie zasiedlonych gniazd w celu uzupełnienia stanu wiedzy. Termin realizacji: w ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
	D2. Ekspertyza ichtiologiczna. Przeprowadzenie ekspertyzy polegającej na rozpoznaniu stanu zasobności zerowisk. Termin realizacji: w ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska – w rejonie do 2 km od znanych gniazd	RDOŚ w Białymstoku
	A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku.	
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony			
	W obszarze prowadzony jest monitoring gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (dalej: PMŚ) realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (zwany dalej: GIOŚ). Monitoring PMŚ jest wystarczający, w związku z czym nie przewiduje się dla tego gatunku działań dotyczących monitoringu stanu ochrony.		
A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku.		

A074 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Ustalenie liczby zajętych rewirów przez obserwacje z 13 punktów widokowych w pobliżu odpowiednich siedlisk. Dwa liczenia trwające 3 h, rozpoczęte 2 h po wschodzie słońca: I: od 20 czerwca do 15 lipca II: od 1 do 20 sierpnia. Liczenia co 2 lata, rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	13 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie siedlisk lęgowych. Niestosowanie rębni zupełnych, częściowych i gniazdowych, (przy dopuszczeniu rębni IV stopniowej i V przerębowej) w istniejących strefach ochrony okresowej oraz pozostawianie w nich drzew nadających się do założenia gniazd. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	B2. Zachowanie potencjalnych siedlisk lęgowych. Pozostawienie na zrębach kęp starodrzewów o powierzchni nie mniej niż 6 arów i grupowanie pozostawianych kęp z sąsiednich powierzchni zrębowych w celu utworzenia jednej większej kępy starodrzewu. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Kontrola gniazd w znanych stanowiskach gatunku wraz z określeniem produkcji młodych i sukcesu lęgowego. Dwie kontrole: I: 20 luty – 20 marca II: 10-30 czerwca Kontrole prowadzone corocznie.	Wszystkie znane gniazda i strefy ochronne	RDOŚ w Białymstoku przy współpracy z organizacjami przyrodniczymi
A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	A1. Zabezpieczenie przed drapieżnictwem ssaków (głównie kuny). Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami utrudniającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd. Termin realizacji: w ciągu 3 lat od ustanowienia PZO i później w przypadku zlokalizowania kolejnych gniazd.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku, nadleśnictwa
	B1. Zachowanie siedlisk lęgowych. Niestosowanie rębni zupełnych, częściowych i gniazdowych (przy dopuszczeniu rębni przerębowej i stopniowej) w istniejących strefach ochrony okresowej. Pozostawianie drzew nadających się do założenia gniazd. Konieczność przekazywania bieżących informacji o zagrożeniach, działaniach i monitoringu orlika do organu odpowiedzialnego za nadzór nad obszarem Natura 2000 – RDOŚ w Białymstoku Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
	B2. Działanie obligatoryjne. Zachowanie siedlisk żerowiskowych gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych. Użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu
	B3. Działanie fakultatywne: Użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. <u>Zalecenia ogólne:</u> - ograniczenie przeorywania, wałowania, podsiewu, wapnowania, stosowania ścieków i osadów ściekowych, włókowania w okresie od 1 IV do 1 IX, - ograniczenie budowy i rozbudowy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych (nie dotyczy bieżącej konserwacji), z wyjątkiem urządzeń mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej;	Kluczowe obszary żerowiskowe gatunku w obszarze Puszcza Knyszyńska. Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości

	<p>- rezygnacja z usuwania remiz i zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, i innych elementów zróżnicowanej mozaiki krajobrazu;</p> <p>- rezygnacja ze stosowania środków ochrony roślin;</p> <p>- rezygnacja z nawożenia azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne, a na innych obszarach – powyżej poziomu 60 kg/ha w danym roku;</p> <p>- ograniczenie prowadzenia zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od 1 IV do terminu pierwszego pokosu</p> <p><u>Zalecenia dotyczące użytkowania kośnego:</u></p> <p>- koszenie w terminie od 1. VI, wysokość koszenia 5-15 cm;</p> <p>- pozostawienie 5-10% działki nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej powierzchni;</p> <p>- usunięcie lub złożenie w stogi usuniętej biomasy;</p> <p>- zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni;</p> <p><u>Zalecenia dotyczące użytkowania pastwiskowego:</u></p> <p>- wypasanie w okresie od dn. 1. V do dn. 15. X – na obszarach poniżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5-1,0 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodnie po ustąpieniu wód, z wyłączeniem koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok;</p> <p>- niewykasanie niedojadów poza okresem od dn. 1.VIII do dn. 30. IX;</p> <p><u>Zalecenia dotyczące użytkowania kośno-pastwiskowego:</u></p> <p>- koszenie w terminie od 1. VI, wysokość koszenia 5-15 cm;</p> <p>- pozostawienie 5-10% działki nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej powierzchni;</p> <p>- usunięcie lub złożenie w stogi usuniętej biomasy;</p> <p>- zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni;</p> <p>- wypasanie w okresie od 1. V do połowy X– na obszarach poniżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,3 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tyg. po ustąpieniu wód, z wyłączeniem koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok;</p> <p>- niewykasanie niedojadów poza okresem od dn. 1.VII sierpnia do dn. 30 IX.</p> <p>Należy mieć na uwadze konieczność uwzględnienia zmian w siedliskach związanych z działalnością bobrów – nie wszystkie obszary będą możliwe do wykaszania.</p> <p>Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.</p>		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony			
<p>Kontrola stref ochronnych gatunku w celu potwierdzenia ich zajęcia. W przypadku braku ptaków kontrola okolicznych siedlisk gatunku na wypadek przesunięcia się rewiru.</p> <p>Przy odnalezionych gniazdach określenie produkcji młodych i sukcesu lęgowego.</p> <p>Dwie kontrole w sezonie lęgowym. Kontrole co 2-3 lata, rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu PZO.</p>	Wszystkie znane gniazda	RDOŚ w Białymstoku przy współpracy z organizacjami przyrodniczymi	
Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony (D)			
<p>D1. Zapobieganie chwytaniu, truciu i kłusownictwu. Propagowanie ochrony orlika i innych elementów wrażliwych w obszarze Natura 2000 wśród lokalnej młodzieży (w ramach edukacji szkolnej).</p> <p>Dostarczanie materiałów propagujących wiedzę o orliku i promujących walory i znaczenie obszaru Natura 2000 do kół łowieckich, stowarzyszeń hodowców gołębi).</p> <p>Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.</p>	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku	

A104 Jarząbek <i>Bonasa bonasia</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie i poprawa jakości siedlisk gatunku. Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów w okresie lęgowym tj. od 01.03 – 31.06. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
	B2. Utrzymanie i poprawa jakości siedlisk gatunku. Nieusuwanie i pozostawienie do naturalnego rozkładu martwego drewna w drzewostanach, w tym części wyrotów i wiatrołomów (zwłaszcza o średnicy powyżej 20 cm) w liczbie co najmniej 5 szt/ha, nie zagrażających bezpieczeństwu osób i mienia oraz nie stanowiących istotnego zagrożenia stanu sanitarnego lasu. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07* *kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku	
A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku.		
	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku oraz przewidzianych pakietów ptasich w ramach programów rolno-środowiskowych.		
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Monitoring zespołu ptaków terenów otwartych na 5 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 1.04 - 25.04 II: 20.04 - 10.05* III: 25.04 - 10.05 IV: 25.05 - 15.06* V: 15.05 - 10.06 VI: 20.06 - 10.07 *kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	5 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych.		
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07* *kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku.		
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07*	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku

	*kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.		
A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku poprzez zachowanie właściwych stosunków wodnych w obrębie tokowisk gatunku i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania - załącznik nr 6.	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu
	B2. Działanie obligatoryjne. Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych. Użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania - załącznik nr 6.	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu
	B3. Działanie fakultatywne: Użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. <u>Wymogi dotyczące koszenia:</u> - musi być wykonane co roku w terminie od 1 sierpnia do 30 września; - wysokość koszenia nie niżej niż 5 i nie wyżej niż 15 cm; - konieczność pozostawienia co roku 5-10% działki rolnej nieskoszonej (co roku inny fragment); - obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie. <u>Wymogi dotyczące wypasu:</u> - w przypadku użytkowania kośno-pastwiskowego maksymalna obsada zwierząt wynosi 0,2 DJP/ha; - w przypadku użytkowania pastwiskowego w okresie do dnia 10 lipca maksymalna obsada zwierząt wynosi 0,5 DJP/ha, a po 10 lipca obsada wynosi 0,5-1,5 DJP każdego roku. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania - załącznik nr 6.	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
W obszarze prowadzony jest monitoring gatunku w ramach PMS realizowanego przez GIOŚ. Monitoring PMS jest wystarczający, w związku z czym nie przewiduje się dla tego gatunku działań dotyczących monitoringu stanu ochrony.			
A165 Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych.		
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07* *kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A166 Łęczak <i>Tringa glareola</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	A1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Utrzymanie obecnego poziomu wody, struktury roślinności bagiennej oraz płatów odkrytego torfu w zachodniej części kopalni torfu „Imszar II”. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja zgodnie z załącznikiem nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu – na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
Ocena jakości siedliska na dotychczasowym stanowisku pod kątem wymagań gatunku (poziom wody, wysokość i typ roślinności). Trzy kontrole: I i II: w godzinach porannych w celu wykrycia tokujących ptaków (w I i II dekadzie maja w odstępach min.10 dni). III: od końca czerwca do połowy lipca w celu wykrycia rodzin. Kontrole prowadzone corocznie.	Odpowiednie siedliska w obrębie Niecki Gródecko-Michałowskiej	RDOŚ w Białymstoku	
A207 Siniak <i>Columba oenas</i>	B1. Utrzymanie miejsc lęgowych. Pozostawianie drzew z dziuplami, w tym w szczególności po dzięciole czarnym (lub naturalnych o zbliżonej średnicy) poza wyjątkiem drzew zagrażających życiu bądź zdrowiu ludzi.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ

	<p>Konieczna jest wcześniejsza kontrola przyszłej powierzchni zrębowej i naniesienie na szkic zagospodarowania rębego/przedrębego drzew dziuplastych, oraz wykorzystanie tej informacji w celu skutecznego zachowania ich w kolejnych zabiegach.</p> <p>Dla zrębów (zupelných, gniazdowych itp.) pozostawienie kęp starodrzewów o powierzchni co najmniej 6 arów.</p> <p>Grupowanie pozostawianych kęp z sąsiednich powierzchni zrębowych w celu utworzenia jednej większej kępy starodrzewia.</p> <p>Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.</p>		w Białymstoku.
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	<p>Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne.</p> <p>Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07* *kontrole nocne</p> <p>Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.</p>	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A216 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wynikających poza obowiązującą prawną ochronę gatunku, w dodatku przedmiot skorzysta z działań przewidzianych dla innych gatunków.		
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	<p>Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dzienne oraz 2 nocne.</p> <p>Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 - 15.07* *kontrole nocne</p> <p>Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.</p>	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Ochrona optymalnych siedlisk gatunku. Pozyskanie drewna w wyznaczonych wydzieleniach nie powinno odbywać się w okresie lęgowym gatunku (1 marca-31 lipca). Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie znane stanowiska gatunku. Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu.
	B2. Ochrona drzew dziuplastych w drzewostanach powyżej 80 lat. Pozostawienie podczas zabiegów gospodarczych wszystkich drzew z widocznymi wycutymi dziupłami (pod warunkiem zachowania wymogu bezpieczeństwa ludzi i mienia). Konieczna jest wcześniejsza kontrola przyszłej powierzchni zrębowej i naniesienie na szkic zagospodarowania rębego/przedrębego drzew dziuplastych, oraz wykorzystanie tej informacji w celu skutecznego zachowania ich w kolejnych zabiegach. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Monitoring gatunku w oparciu o liczenia na trzech powierzchniach monitoringowych. Dwie kontrole połączone ze stymulacją głosową: I: 25 marca-10 kwietnia II: 15-30 kwietnia Monitoring przez 2-3 kolejne sezony co 5 lat.	3 powierzchnie monitoringowe w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych wykraczających poza skuteczną obecnie ochronę wynikającą z ochrony prawnej gatunku, oraz działania zaproponowane dla innych gatunków, z których ten gatunek również odniesie korzyści.		
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Ustalenie liczby rewirów w obrębie 3 powierzchni monitoringowych. Dwa liczenia w połączeniu ze stymulacją głosową w terminie od 20 marca do 10 maja. Liczenia prowadzone co trzy lata.	3 powierzchnie monitoringowe w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku

A236 Dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie powierzchni drzewostanów liściastych w wieku 60 lat i starszych. Dla utrzymania populacji gatunku istotna jest odpowiednia powierzchnia optymalnych siedlisk. Ważne jest, aby udział preferowanych przez gatunek siedlisk pozostał na poziomie adekwatnym do wielkości populacji. Dlatego też wskazanie konkretnej lokalizacji nie jest wymagane. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	B2. Ochrona optymalnych siedlisk gatunku. Dla rębni (zupelných, gniazdowych itp.) pozostawienie kęp starodrzewów o powierzchni, co najmniej 6 arów. Grupowanie pozostawianych kęp z sąsiednich powierzchni zrębowych w celu utworzenia jednej większej kępy. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w OSO Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
Monitoring zespołu ptaków leśnych na 12 powierzchniach monitoringowych 2x2 km. 4 kontrole dziennie oraz 2 nocne. Terminy kontroli: I: 10.03 - 1.04 II: 15.03 - 30.04* III: 1.04 - 30.04 IV: 15.05 - 30.05 V: 1.06 - 30.06 VI: 15.06 -15.07* *kontrole nocne Liczenia raz na 3 lata rozpoczęte w drugim roku po zatwierdzeniu planu.	12 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku	
A238 Dzięciol średni <i>Dendrocopos medius</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie powierzchni drzewostanów liściastych w wieku 80 lat i starszych. Wstrzymanie się od użytkowania rębnego drzewostanów liściastych (OIJ, L1) w wieku 80 lat i starszych w okresie lęgowym: 1 kwietnia – 10 lipca. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
	B2. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Zalecane jest pozostawianie stojących drzew liściastych martwych i obumierających o średnicy pow. 30 cm w liczbie około 5 szt./1ha (przy zachowaniu względów bezpieczeństwa osób i mienia). Pozyskanie drewna w wyznaczonych wydzieleniach nie powinno odbywać się w okresie lęgowym gatunku (1 kwietnia - 10 lipca). Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	W oddziałach, w których stwierdzono gatunek. Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
Monitoring gatunku na 8 powierzchniach 2x2 km. Jedna kontrola połączona ze stymulacją głosową w okresie 1-20 kwietnia. Monitoring co 3 lata.	8 powierzchni monitoringowych w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku	
Ustalenie liczby rewirów w obrębie 3 powierzchni monitoringowych (nie objętych monitoringiem PMS). Dwa liczenia w połączeniu ze stymulacją głosową obydwu gatunków w terminie od 20 marca do 10 maja. Liczenia prowadzone co 3 lata.	3 powierzchni monitoringowe w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku	
A239 Dzięciol białogrzbity <i>Dendrocopos leucotos</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Użytkowania płatów drzewostanów liściastych na siedliskach wilgotnych (OI, OIJ, L1, BMb, BMw, Bw LMb, LMw) powinno następować poza okresem	Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ

	1 marca - 30 czerwca. W miarę możliwości i potrzeb dążenie do wyłączenia takich drzewostanów w wieku 80 lat i starszych z użytkowania. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.		w Białymstoku.
	B2. Ochrona potencjalnych siedlisk lęgowych gatunku. Pozostawianie na wszystkich wilgotnych siedliskach leśnych (OI, OIJ, LI, BMB, LMw, LMB, Lw) martwych i obumierających drzew liściastych (o średnicy co najmniej 10 cm w drzewostanach w wieku do 30 lat i co najmniej 20 cm w drzewostanach starszych) w liczbie około 10 drzew / 1ha. Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie drzewostanów liściastych (OL, OIJ, LI) w wieku pow. 60 lat. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Wszystkie Nadleśnictwa w obszarze Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony			
W obszarze prowadzony jest monitoring gatunku w ramach PMS realizowanego przez GIOŚ. Monitoring PMS jest wystarczający, w związku z czym nie przewiduje się dla tego gatunku działań dotyczących monitoringu stanu ochrony.			
A241 Dzięciol trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Ochrona potencjalnych siedlisk lęgowych gatunku. W miarę możliwości (poza okresami gradacji) pozostawienie zamierających świerków w odległości dwóch wysokości drzewostanu od granicy rozlewisk bobrowych. Na siedliskach wilgotnych i bagiennych (OI, BMB, LMB, LI, LMw, OIJ, BMw, Bw) poza okresami gradacji kornika pozostawianie zamierających świerków o średnicy co najmniej 20 cm W liczbie około 15 sztuk/ha. W miarę możliwości i potrzeb dążenie do wyłączenia takich drzewostanów w wieku 80 lat i starszych z użytkowania. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
	Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony		
	Ustalenie liczby rewirów w obrębie 3 powierzchni monitoringowych. Dwa liczenia w połączeniu ze stymulacją głosową gatunku w terminie od 20 marca do 10 maja. Liczenia prowadzone co trzy lata.	3 powierzchni monitoringowe w obszarze Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku
A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	B1. Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Pozostawianie domieszki grabu w drzewostanach na siedliskach leśnych. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
A286 Drożdżik <i>Turdus iliacus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych.		
A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)		
	A1. Przywrócenie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Prowadzenie czynnych zabiegów ochronnych polegających na rozluźnianiu w trzebieżach zbyt silnego zwarcia w zadrzewieniach – na wyznaczonym obszarze należy dążyć do dolnych wartości zwarcia (większa intensywność zabiegów, w celu zmniejszenia zwarcia). Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	A2. Zachowanie otwartego charakteru w obrębie istniejących tokowisk. Usuwanie pojawiającej się nadmiernej sukcesji drzew i krzewów, w razie potrzeby wykaszanie aren tokowych. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	A3. Eliminacja istniejących zagrożeń dla gatunku. Likwidacja ogrodzeń z siatki stalowej w rejonach występowania gatunku. w razie konieczności budowania wygradzeń, wykonanie ich oznakowania za pomocą żerdzi.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku

	Termin realizacji: w ciągu roku od ustanowienia PZO	gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	
	A4. Eliminacja istniejących zagrożeń dla gatunku. Dążyć do zwiększenia redukcji ssaków drapieżnych: kuny, lisa, jenota oraz dzika. Zaleca się, by poziom redukcji w planach łowieckich skonsultować z Instytutem Biologii Ssaków zwanym dalej „IBS” oraz RDOŚ w Białymstoku. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	Polski Związek Łowiecki zwany dalej „PZŁ” w porozumieniu z IBS i RDOŚ w Białymstoku
	B1. Przywrócenie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku. Rezygnacja ze sztucznego zalesiania halizn, luk oraz obszarów nieużytków i odłogów porośniętych wczesnym stadium sukcesji leśnej. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	B2. Ograniczenie płoszenia. Rezygnacja z prowadzenia prac leśnych w godzinach porannych (od świtu do godziny 8.00) w promieniu 1 km od objętych ochroną strefową tokowisk w okresie od 1.03 do 15.05. Termin realizacji: okres obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Krynki i Nadleśnictwo Waliły- rejon występowania gatunku, lokalizacja działania – załącznik nr 6	Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku
	<u>Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony</u>		
	Ustalenie liczby tokujących kogutów na aktywnych tokowiskach. Opcjonalnie: penetracja odpowiednich biotopów w okresie połęgowym w celu ustalenia obecności ptaków i produktywności populacji. Zalecane szczególnie w obrębie wygasających łęgówisk, na których nie stwierdzono toków. 3 liczenia na każdym tokowisku przeprowadzane od marca do początku maja. Liczenia prowadzone co 3 lata. Przeszukiwanie stanowisk w okresie od sierpnia do października.	Wszystkie aktywne rejonu łęgowe	RDOŚ w Białymstoku
	<u>Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony</u>		
Wszystkie przedmioty ochrony, dla których nie ustala się osobno monitoringu stanu ochrony	Nie ustala się osobnego monitoringu stanu ochrony. Gatunki, dla których zaproponowano monitoring pełnią funkcję wskaźnika i zajmują siedliska tych gatunków, dla których monitoringu nie zaplanowano. Liczna grupa przedmiotów ochrony wymagałaby znacznych kosztów przy monitorowaniu każdego pojedynczego gatunku. W tym kontekście planowanie monitoringu dla wszystkich przedmiotów obecnie nie jest celowe. Zakres monitoringu może być modyfikowany w kolejnych aktualizacjach PZO w razie potrzeby (np. wynikającej z postępujących zmian w siedliskach).	Cały obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska	RDOŚ w Białymstoku

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 8a pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może zostać zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Zmiana zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r., poz. 1967), wynika z konieczności uwzględnienia aktualnej wiedzy na temat niektórych gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru. Nowe dane na temat przedmiotów ochrony uzyskano m.in. w wyniku prac monitoringowych realizowanych w ramach projektu „Działania monitoringowe w obszarach Natura 2000 województwa podlaskiego” finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach programu priorytetowego nr 4.1.1 Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo.

Zmiana zarządzenia wynika również z potrzeby dostosowania zapisów ww. aktu prawa miejscowego do obowiązujących przepisów i wytycznych.

Poniżej przedstawiono uzasadnienia do zmian w Załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia (w kolumnie uwagi uzasadnienie wprowadzanych zmian):

L.p.	Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony	Uwagi
1.	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 7 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 7-9 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 10 500 ha (w tym 700 ha drzewostanu lęgowego).	Stan zachowania siedliska gatunku i jego powierzchnię podano za PZO. Płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 50-100 ha lub na siedlisku borowym, który przecina się rowów melioracyjnych i inne ciekie wodne, w wieku powyżej 70 lat z co najmniej 1 ocenionym drzewem liściastym (dąb, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna) przypadającymi na 1ha; w wieku powyżej 90 lat i pierśnicy powyżej 60 cm, ze śródleśnymi polanami (biotop lęgowy); położony w dolinie rzecznej lub w odległości do 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk (biotop zerowiskowy) [źródło danych: Zawadzka i in. 2013]
2.	A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 10 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 3-4 pary [źródło danych PZO]. Liczebność za Monitoringiem Łabędzia Krzykliwego (prowadzonym przez GIOŚ w ramach PMS) na obszarze PLB200003: 2020-8 par; 2021-10 par; 2022-11 par. Konieczność zmiany SDF.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Przypadające na 1 terytorium płytkie (do 1m głębokości) zbiorniki wodne (stawy rybne, torfianki, zalewiska bobrowe, rozlewiska) o niewielkiej penetracji ludzkiej, o wielkości minimum 5 ha z bogatą roślinnością wynurzoną i podwodną - obecność łąkowo rosnących skrzypów jak i również turzyc, rdestnic i wełnianek [źródło danych: Chylarecki i in. 2015; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

3.	A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 10 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 10-15 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Okresowe rozlewiska wśród turzycowisk, olsy zalane wodą na głębokość minimum 50 cm z rozwiniętą roślinnością nadwodną, gęsto zarośnięte i płytkie zbiorniki wodne – wszystkie wymienione typy siedlisk o powierzchni minimum 2 ha.
4.	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 65 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 65-80 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 300 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Przypadający na 1 terytorium łęgowe drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni 15–20 ha, w wieku minimum 90 lat w dużym kompleksie leśnym, z obecnością śródleśnych łąk i innych powierzchni otwartych, lub w pobliżu granicy lasu z terenami otwartymi [źródło danych: Zawadzka i in. 2013]
5.	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 12 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 5-7 par [źródło danych PZO]. Liczebność bielika na obszarze PLB200003 w latach 2020-2022 za danymi Komitetu Ochrony Orłów (dane niepubl.): 12-13 par. Konieczność zmiany SDF.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 900 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B - dobry stan zachowania). Przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku minimum 90 lat (sosna) lub minimum 70 lat (olsza) o powierzchni minimum 50 ha, z miejscami trudno dostępnymi (z gęstym podrostem, zalany wodą); obecność w odległości do 10 km od gniazda, w pasie przestrzeni powietrznej o szerokości 2 km, rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, wilgotnych łąk [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
6.	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 4 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 8-16 par [źródło danych PZO]. *Bazując na niepublikowanych obserwacjach własnych oraz uzyskanych od innych obserwatorów (m.in. informacje od Komitetu Ochrony Orłów oraz Towarzystwa Przyrodniczego Dubelt) obecną populację błotniaka łąkowego w PLB200003 można określić jako szczątkową – gnieździą się tu już jedynie pojedyncze pary. Słusznym jest zatem założenie celu zachowania populacji na mniejszą liczbę par niż tą widniejącą w SDF oraz uzyskaną w trakcie inwentaryzacji w ramach PZO. Konieczność zmiany SDF.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 2 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B - dobry stan zachowania). Otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk umiarkowanie użytkowanych rolniczo o powierzchni minimum 500 ha – monokultury upraw zajmują do 30% powierzchni; nieużytki, miedze i ugory - do 30% powierzchni; udział trwałych użytków zielonych do 20% powierzchni [źródło danych: PZO dla PLB200006; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką]. Na obszarze PLB200003 zasiedla obecnie jedynie obszar Niecki Gródecko-Michałowskiej.

7.	A086 Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 80 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 80-120 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 600 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Tyczkowiny i drągowiny iglaste w wieku 25-50 lat o powierzchni minimum 20 ha, położone w zwartym kompleksie leśnym.
8.	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 57 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 55-56 par [źródło danych PZO]. Inwentaryzacja przeprowadzona w ramach projektu LIFE+ na obszarze PLB200003 w latach 2010-2014: 57 par (Kapowicz 2014).
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 22 800 ha (tereny otwarte rozprzestrzenione w okół drzewostanów lęgowych).	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Różnogatunkowe i zróżnicowane w strukturze pionowej płyty drzewostanów o wielkości minimum 15 ha w wieku minimum 80 lat przylegające (w odległości do 500m) do terenów otwartych (żerowisk) w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk. Tereny otwarte (zlokalizowane w odległości do 2km od gniazda) o powierzchni minimum 100 ha (jednak o sumarycznej powierzchni żerowisk minimum 400 ha w obrębie terytorium) z dużym zróżnicowaniem sposobów i terminów użytkowania, urozmaicone elementami naturalnego krajobrazu w postaci zabagnień, zakrzaczeń, zadrzewień [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
9.	A099 Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 15-23 pary [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 225 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Przypadający na 1 terytorium płat prześwietlonego drzewostanu iglastego w wieku minimum 100 lat i o powierzchni minimum 15 ha, położony w zwartym kompleksie leśnym, w pobliżu (do 500 m) terenów otwartych, zbiorników wodnych, dolin rzecznych. Konieczna obecność w drzewostanie opuszczonych lub istniejących gniazd kruka.
10.	A104 Jarząbek <i>Bonasa bonasia</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 2100 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 2100-2500 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 63 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Przypadający na 1 terytorium w pofragmentowanym kompleksie leśnym (minimum 70 ha zwartego drzewostanu) płat minimum 20 ha różnowiekowego drzewostanu mieszanego (minimum 40% miąższości gatunków iglastych), o naturalnej wysokiej heterogenności (podszyt złożony z leszczyny, jarzębiny, olszy, wierzby, osiki zaś runo z <i>Ericaceae</i> i <i>Rubus spp.</i> o pokryciu minimum 40% powierzchni) lub przypadający na 1 terytorium w zwartym kompleksie leśnym (minimum 400 ha) użytkowanym gospodarczo minimum 20% udział powierzchniowy dojrzałych (min. 80-letnich) drzewostanów mieszanych (w nich minimum 40% udział miąższościowy gatunków iglastych) w sąsiedztwie zrębów lub młodników, preferowana (fakultatywna) obecność w promieniu 100 m (borowczysk), źródlisk lub dolin potoków, zróżnicowanego ukształtowania powierzchni, a także leżaniny i wykrotów [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

11.	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 26 samców.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 26-30 samców [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 260 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 10 ha. Podmokłe łąki lub torfowiska niskie porośnięte szuwarami turzycowymi wysokimi, manną mielec, mozgą, skrzypem lub tatarakiem, zalane wodą na głębokość do 20 cm, udział wyższej roślinności zielnej minimum 33%. W warunkach Puszczy Knyszyńskiej często zajmuje siedliska ukształtowane w wyniku działalności hydrotechnicznej bobrów.
12.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 860 samców.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 860-950 samców [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 440 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 4 ha. Ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, nieużytki, ziołorośla, turzycowiska o wysokości roślinności minimum 20 cm i obszarze minimum 1 ha; zakrzewienie do 50%; obszar koszony nie częściej niż 2 razy w roku.
13.	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 120 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 120-140 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 25 ha. Podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni minimum 50% lub łąki i pola ze zbiornikami wodnymi o powierzchni minimum 10 ha z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni minimum 50% [źródło danych: PZO dla PLB200006; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
14.	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrus dubius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 31 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 31-35 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 155 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Tereny otwarte o powierzchni minimum 5 ha porośnięte niską roślinnością (do 30% pokrycia, wysokość roślinności do 20 cm) z dostępem do powierzchniowej warstwy gleby (żwirowej, piaskowej, torfowej) - wyrobiska żwirowe, kopalnie torfu, rozległe place budowy, osuszone dna stawów, jałowe i przesuszone obszary upraw rolnych.
15.	A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrus hiaticula</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 3 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 3-4 pary [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 50 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Porośnięte niską roślinnością zielną (do 10% pokrycia, wysokość roślinności do 5 cm) lub pozbawione roślinności tereny otwarte o powierzchni minimum 5 ha położone przylegające do miejsc zalanych płytką wodą (dna spuszcanych stawów, kopalnie torfu). Na obszarze PLB200003 zasiedla spuszczone dna stawów koło wsi Waliły-Dwór oraz kopalnie torfu: koło wsi Lewsze oraz koło wsi Kowalowy Gród.

16.	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 380 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 380-450 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 800 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B - dobry stan zachowania). Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 10 ha. Platy rozległych, podmokłych łąk kośnych, nieużytków i pastwisk lub torfowisk o powierzchni minimum 20 ha lub śródleśne torfowiska i bagna o powierzchni minimum 1ha (w szczególności powstałe na skutek działalności hydrotechnicznej bobrów) [źródło danych: PZO dla PLB200006; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
17.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 90 samców.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 33-37 samców [źródło danych PZO]. Liczebność za Monitoringiem Dubelta (prowadzonym przez GIOŚ w ramach PMŚ) na obszarze PLB200003: 2019 r. - 72 samce na 9 tokowiskach; 2020 r. - 67 samców na 8 tokowiskach; 2021 r. - 57 samców na 7 tokowiskach; 2022 r. - 98 samców na 9 tokowiskach. Konieczność zmiany SDF.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na minimum 9 stabilnych tokowiskach gatunku.	Otwarte i płaskie torfowisko niskie lub ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska lub łąki potorfowiskowe lub równiny zalewowe małych i średnich rzek z niską roślinnością; uwilgotnienie – w oda wyciska się po nastąpieniu lub jest do 5 cm powyżej gruntu; niewielka sukcesja krzewów (do 10%); brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające); użytkowanie kośno-pastwiskowe lub obszar niekoszony lub koszony raz w roku po 1 sierpnia [źródło danych: PZO dla PLB200006; KPO dubelta].
18.	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 14-15 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 150 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Rozległe kompleksy (minimum 50 ha) podmokłych łąk kośnych i pastwisk położonych w okresowo i regularnie zalewanych (w okresie marzec–kwiecień) szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek. Łąki użytkowane ekstensywnie – na przynajmniej połowie obszaru termin koszenia po 1 sierpnia, bez nawożenia mineralnego, bez prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec–lipiec) [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką]. Na obszarze PLB200003 zasiedla obecnie jedynie teren Niecki Gródecko-Michałowskiej.
19.	A165 Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 240 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 240-280 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 400 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 10 ha. Lasy lęgowe i olsy (z poziomem wody minimum 10 cm) oraz zabagnione brzegi śródleśnych stawów (w tym zalewisk bobrowych), jezior i rzek o powierzchni minimum 5ha, śródleśne bagienka i torfowiska o powierzchni minimum 5ha [źródło danych: Gromadzki 2004; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

20.	A166 Łęczak <i>Tringa glareola</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 1 pary.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 1-2 pary [źródło danych PZO]. Monitoring stanu ochrony gatunku wykonany w 2021 r.: 0 par [źródło danych: raport z monitoringu].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1* na powierzchni minimum 50 ha.	*Stan zachowania siedliska gatunku i jego powierzchnię podano za PZO. Jest to jedyne stosunkowo regularne miejsce lęgowe tego gatunku w kraju, w związku z czym celowe jest założenie utrzymania siedliska na poziomie stanu ochrony U1. Silnie uwodniona mozaika połączeń odkrytego torfu z płatami roślinności bagiennej (szczególnie wełnianki) oraz domieszka podrostu brzozy omszonej (powierzchnia zakrzaczeń poniżej 30%).
21.	A207 Siniak <i>Columba oenas</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 300 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 300-400 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 6 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Lasy mieszane w wieku minimum 80 lat, z drzewami przestojowymi lub kępami starodrzewów z niewielkimi uprawami lub zrębami; kępy starodrzewów na zrębach (uprawach) o powierzchni ponad 10 arów. Obecność we wszystkich siedliskach dziupli dzięcioła czarnego, ewentualnie naturalnych [źródło danych: Zawadzka i in. 2013].
22.	A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 0-1 pary*.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 0-1 para [źródło danych PZO]. Liczebność za SDF (2022.03): 1 ptak. *Zarówno w trakcie inwentaryzacji w 2011 r. jak i w latach późniejszych (dane niepubl.) nie stwierdzano puchacza w sezonie lęgowym na obszarze PLB200003 jednak z racji na łęgi w pobliskich obszarach Natura 2000 (Dolina Biebrzy, Puszcza Białowieska) niewykluczone jest sporadyczne, nieregularne gniazdowanie tego gatunku.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 200 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B - dobry stan zachowania). Drzewostan w wieku minimum 50 lat o powierzchni minimum 25 ha z miejscami trudno dostępnymi (zalanymi wodą), z obecnością wykrotów i karp, w otoczeniu (do 800 m) terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk [źródło danych: Zawadzka i in. 2013]
23.	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 110 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 110-150 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 16 500 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Starodrzewy powyżej 100 lat o powierzchni minimum 20 ha (lub w wieku minimum 80 lat o powierzchni minimum 50 ha) z domieszką świerka; budowa dwu- lub jednopiętrowa, udział podszytu i podrostu do 40%, obecność wykrotów, złomów, polanek, luk, cieków wodnych; drzewostany położone wewnątrz zwartego kompleksu leśnego, wyłączone z działań gospodarczych lub z małą intensywnością działań po sezonie lęgowym [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

24.	A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 70 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 70-140 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 6 450 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku oraz jego powierzchnię podano za PZO. Średni wiek drzewostanu ponad 100 lat, łączna wielkość płatu składającego się z sąsiadujących wydzieleni ponad 60 ha wraz z obecnością minimum 1 ha płatu w wieku minimum 120 lat, drzewostany sosnowo-świerkowe, sosnowe z min. 10% udziałem świerka lub z dobrze rozwiniętym podrostem/podszytem świerkowym, obecność w płacie siedliska (lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie) obszarów podmokłych (bagien, torfowisk), cieków wodnych, zrębów, upraw lub młodników. [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką] Zgodnie z raportem Tumiela i in. (2016) włochatka jest jednym z ważniejszych gatunków kwalifikujących Puszczę Knyszyńską jako Obszar Specjalnej Ochrony (wówczas w PLB200003 mogło gniazdować nawet 10% krajowej populacji tego gatunku). Wskazane jest zatem zachowanie siedliska tego gatunku na podanej powierzchni zgodnej z zaleceniami z PZO celem ochrony sosnowych starodrzewi będących kluczowym siedliskiem lęgowym tego gatunku.
25.	A197 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 450 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 450-650 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 70 400 ha (w tym minimum 3 300 ha otwartych siedlisk).	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Suche i świeże, nizinne kompleksy leśne wielkości minimum 50 km ² , obfitujące w otwarte środowiska wewnątrz kompleksu: polany, zręby, uprawy do 10 lat o powierzchni minimum 5 ha przypadające na 1 terytorium [źródło danych: Zawadzka i in. 2013].
26.	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 9 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 9-12 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na minimum 9 km długości cieku lub linii brzegowej wód stojących.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Odcinki dolin cieków o długości minimum 1 km, o charakterze naturalnym, wolno płynące bądź ze spowolnieniami nurtu, nieuregulowane; łączna długość skarp brzegowych (o wysokości minimum 1,5 m ponad średni stan wody wczesnoletniej) minimum 100 m lub ilość wykrotów zlokalizowanych w odległości do 50 m od cieku w liczbie minimum 10 sztuk/1 km cieku; zadrzewienie brzegów na długości minimum 80% odcinka; obecność w korycie cieku grubego ramoszu drzewnego i/lub obecność gałęzi zwieszających się nad lustrem wody; brak budowli hydrotechnicznych na długości minimum 5 km powyżej odcinka lub obrzeża wód stojących (głównie jezior i stawów, ale również rozlewisk bobrowych) o długości minimum 1 km; łączna długość skarp brzegowych (o wysokości minimum 1,5 m) minimum 80 m lub ilość wykrotów zlokalizowanych w odległości do 50 m od zbiornika w liczbie minimum 8 sztuk/1 km linii brzegowej; zadrzewienie brzegu na długości minimum 80%; obecność gałęzi zwieszających się nad lustrem wody [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

27.	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 0-1 pary*.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 0 par [źródło danych PZO]. Liczebność za SDF (2022.03): 1 ptak. *w oparciu o dane zgromadzone w trakcie Monitoringu Kraski (prowadzonego przez GIOŚ w ramach PMS) z wielką dozą prawdopodobieństwa można powiedzieć że kraska całkowicie wycofała się z obszaru Podlasia (ostatnie lęgi w regionie odnotowano ok. 10 lat temu).
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 150 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B-dobry stan zachowania). Minimum pięćdziesięciohektarowy kompleks użytków zielonych z obecnością starych, dziuplastych drzew liściastych (olcha, wierzba), udział ekstensywnych pastwisk i łąk stanowi ok. 60% powierzchni, udział gruntów ornych do 20% powierzchni; obecność skrajów kompleksów borów [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
28.	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 60 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 60-100 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Tereny otwarte o powierzchni minimum 50 ha z minimum 30% udziałem użytków zielonych oraz co najmniej kilkudziesięcioarowymi powierzchniami piaszczystych wydm i poboczy dróg lub suchych pastwisk.
29.	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 25 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 25-40 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Płat drzewostanu liściastego o powierzchni minimum 100 ha, udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 100 lat minimum 30%, średnia miąższość martwego drewna w płacie minimum 15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub minimum 30 m ³ /ha (drzewostany niepodlegające użytkowaniu gospodarczemu oraz drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci), przy mniejszym udziale drzew martwych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie 10–15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub 20–30 m ³ /ha); drzewostany graniczące z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone) [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
30.	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 550 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 550-650 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 82 500 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Płat drzewostanu liściastego, iglastego lub mieszanego o powierzchni minimum 150 ha, minimum 20% udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat, średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 10m ³ /ha (drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci) [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

31.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 160 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 160-200 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 3 200 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Minimum osiemdziesięcioprocentowy udział płatów lasów liściastych o powierzchni minimum 20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych, minimum osiemdziesięcioprocentowy udział w płacie drzewostanów w wieku minimum 80 lat, zagęszczenie starych dębów o średnicy minimum 44 cm większe niż 40 drzew/ha lub powierzchnia przekroju pierścicowego starych dębów od 6,5 do 10 m ² /ha, liczba stojących martwych drzew o średnicy minimum 44 cm: 5–10/ha. [źródło danych: Zawadzka i in. 2013].
32.	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 25 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 25-27 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 4 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Lasy liściaste (w tym brzeziny bagienne) minimum w średnim wieku, o powierzchni minimum 80 ha przypadającej na jedno terytorium, zawierające minimum 30 m ³ martwego drewna liściastego na hektar lub brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 15 lat; również obumarłe lasy liściaste i mieszane zalane w wyniku działalności hydrotechnicznej bobrów [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
33.	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 50 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 49-54 pary [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 5 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Drzewostany z udziałem minimum 20% świerka (preferowane łęgi z udziałem świerka, olsy torfowcowe i świerczyny na torfie), o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, o powierzchni 100ha przypadającej na jedno terytorium; konieczna obecność martwych i obumierających świerków, a także innych drzew (20-35 m ³ /ha); również obumarłe lasy mieszane zalane w wyniku działalności hydrotechnicznej bobrów [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
34.	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 500 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 500-700 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Płat (lub kilka sąsiadujących płatów) o powierzchni minimum 5 ha zrębów zupełnych lub 2-6 letnich upraw sosnowych, a także pasów przeciwpożarowych, młodych (do 5 lat) pożarzysk, wiatrowałów, itp. na suchym, piaszczystym siedlisku (Bs, Bśw) przylegający do ściany starszego drzewostanu (minimum IV klasa wieku) lub płat użytkowanych lub odlogowanych terenów uprawnych (a także muraw napiaskowych, wrzosowisk, wydm) o powierzchni minimum 5 ha na suchym, piaszczystym siedlisku (gleba V lub VI klasy) z obecnością pojedynczych (lub niewielkich skupień) drzew lub krzewów, przylegający do ściany starszego drzewostanu (minimum w IV klasie wieku), a także śródpolne wyspy leśne o powierzchni minimum 5 ha na ubogich siedliskach [źródło danych: Zawadzka i in. 2013].

35.	A270 Słowik szary <i>Luscinia luscinia</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 600 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 600-1000 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 3 000 ha (w tym minimum 300 ha zakrzaczeń).	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Gęste zakrzaczenia złożone z olch, wierzb i bźów o powierzchni minimum 0,5 ha z wyraźnym podszytem z gęstej roślinności zielnej (pokrzyw, bylic, wysokich traw), otoczone terenami otwartymi w postaci nieużytkowanych lub ekstensywnie użytkowanych łąk, a także zakrzaczone skraje olsów [źródło danych: Gromadzki 2004; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
36.	A286 Drożdżik <i>Turdus illiacus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 5 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 5-10 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 250 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B – dobry stan zachowania). Podmokłe lasy (olsy, łęgi i brzeziny) o powierzchni minimum 50 ha z kilkunastoarowymi płatami odkrytej, wilgotnej gleby (również w postaci obrzeży zalewisk bobrowych, buchtowiska, rozległe ślady po pojazdach).
37.	A291 Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 400 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 400-600 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 4 000 ha (w tym minimum 400 ha zakrzaczeń lub zadrzewień).	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Zakrzaczenia (złożone z wierzb, leszczyny, brzozy lub olchy) lub skraje zadrzewień (olsy i łęgi z bogatym podszytem) o powierzchni minimum 1 ha z gęstą roślinnością zielną (wysokie trawy, pokrzywa, jeżyna, wiązówka błotna) położone wśród terenów otwartych w postaci nieużytkowanych lub ekstensywnie użytkowanych łąk na terenach wilgotnych lub podmokłych [źródło danych: Gromadzki 2004; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
38.	A298 Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 120 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 120-250 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 120 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 1 ha. Zbiorniki wodne z płatami trzcinowisk o powierzchni minimum 0,5 ha z wodą o głębokości co najmniej 10 cm i otwartym lustrem wody o powierzchni minimum 33%.
39.	A307 Jarzębka <i>Sylvia nisoria</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 260 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 260-320 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska funkcjonalnego w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1 040 ha (w tym minimum 208 ha zakrzewień).	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. W dolinach rzek, na terenach zalewowych: mozaika trawiastych terenów otwartych oraz różnorodnych zakrzewień o zróżnicowanej wysokości i o udziale powierzchniowym nie mniejszym niż 20% (minimum 0,4 ha zakrzewień na 2 ha terenów otwartych), na terenach rolniczych: obszary z pasami lub kępami krzewów o zróżnicowanej wysokości i dużym udziale (najlepiej ponad 50%) gatunków kolczastych i zagęszczeniu pasów ponad 3 km/km2 [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

40.	A312 Wójcik <i>Phylloscopus trochiloides</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 15 par*.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 65-115 samców [źródło danych PZO]. *Liczebność wójcika jako gatunku fluktuującego z racji na położenie Puszczy Knyszyńskiej na zachodnim skraju geograficznego zasięgu tego gatunku obniżono do realistycznego poziomu możliwego do osiągnięcia, w oparciu o wiedzę ekspercką. Konieczność zmiany SDF.
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 150 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Płaty drzewostanów wilgotnych (łęgi, olsy), położone w pobliżu cieków wodnych i graniczące z siedliskami borowymi, w wieku minimum 80 lat o powierzchni minimum 10 ha położone w zwartym kompleksie leśnym.
41.	A320 Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 800 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 800-1300 samców [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni minimum 16 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF (ocena B – dobry stan zachowania). Zwarty płat lasu o powierzchni minimum 20 ha położony w rozległym kompleksie leśnym i nieprzylegający do brzegu drzewostanu; średni wiek drzewostanu minimum 80 lat; udział gatunków liściastych w płacie minimum 70%; zwarcie co najmniej „umiarkowane”; pokrycie przez podrost/podszyt do 25%; obecność obszarów podmokłych/cieków wodnych; minimum 10 uszkodzonych/obumierających/ martwych drzew o pierśnicy minimum 25 cm na hektar lub brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 10 lat [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
42.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 1500 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 1500-1800 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 3 000 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za SDF, podnosząc wartość wskaźnika w oparciu o wiedzę ekspercką i charakterystykę obszaru. Obszary rolnicze z udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (minimum 20%) oraz odłogów/ugorów (minimum 3%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) na powierzchni 5–10 lub 20–40%; na każdych 10 ha powierzchni obecność przynajmniej jednego z elementów strukturalnych: żywopłotów, zadrzewień pasowych, napowietrznych linii przesyłowych, ogrodzeń, dróg polnych, zakrzewionych cieków wodnych, upraw porzeczek, stert gałęzi lub na obszarach leśnych - zarastające powierzchnie otwarte (zręby, pożarzyska, wiatrolomy, itp.) o wielkości minimum 0,5 ha na siedliskach borowych, porastane przez roślinność w wieku <5 lub 16–20 lat; a także dobrze rozwinięte strefy ekotonowe na granicy lasu i powierzchni otwartych stanowiących nieużytki lub murawy kserotermiczne i napiaskowe o powierzchni minimum 0,5 ha z udziałem krzewów <10% lub 30–70% [źródło danych: Zawadzka i in. 2013; zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].

43.	A344 Orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 250 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 250-350 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 6 250 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Płaty borów mieszanych o powierzchni minimum 25 ha w wieku minimum 60 lat z obecnością kęp świerkowych w wieku od 20 do 50 lat z obecnością leszczyny w podszycie, położone w zwartym kompleksie leśnym.
44.	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 250 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 250-350 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 2 500 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Powierzchnię siedliska pojedynczego terytorium przyjęto jako 10 ha. Zakrzaczone fragmenty łąk, torfowisk, trzcinowisk, dolin rzecznych o powierzchni minimum 5ha w otoczeniu terenów otwartych, a także skraje lasów.
45.	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 2 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 13 samców [źródło danych PZO]. Monitoring stanu ochrony gatunku wykonany w 2021 r.: 2 samce i 2 samice [źródło danych: raport z monitoringu]
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 1200 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Na obszarze PLB200003 siedliskiem są tereny położone pomiędzy wsiami: Ozierany Wielkie, Białogorce, Kruszyniany, Łosiniany, ze szczególnym uwzględnieniem pobliza miejsc, gdzie stwierdzano tokujące samce w trakcie prowadzenia monitoringu stanu ochrony cietrzewia w 2021 r. Rozległe obszary zalesień na gruntach porolnych (minimum 1000 ha) z brzoźowymi zagajnikami (minimum 200 ha) i niewielkimi zabagnieniami oraz terenami otwartymi (minimum 200 ha). Uprawy i młodniki, głównie sosnowe z domieszką brzozy, w sąsiedztwie terenów bagiennych, torfowisk oraz nieużytków z naturalnymi odnowieniami na początkowym etapie sukcesji [źródło danych: PZO, zmienione w oparciu o wiedzę ekspercką].
46.	A608 Pliszka cytrynowa <i>Motacilla citreola</i>	Populacja	Zachowanie populacji gatunku na poziomie minimum 4 par.	Inwentaryzacja z 2011 r. wykonana w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru: 4-5 par [źródło danych PZO].
		Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 100 ha.	Stan zachowania siedliska gatunku podano za PZO. Silnie wilgotny otwarty obszar złożony z mozaiki przeważająco niskiej roślinności bagiennej lub szuwaru turzycowego z błotnistymi zabagnieniami o powierzchni minimum 25 ha położony w pobliżu stawów rybnych lub starorzeczy z rozbudowaną i błotnistą linią brzegową jak i również opuszczone, acz silnie uwodnione kopalnie torfu z odkrytą warstwą wierzchnią torfu i podrostem brzozy omszonej (do 30% powierzchni). Na obszarze PLB200003 zasiedla stawy koło wsi Waliły-Dwór oraz kopalnie torfu: koło wsi Lewsze oraz (nieregularnie) koło wsi Kowalowy Gród.

Konieczność zmiany została przedstawiona również w uwagach Ministra Środowiska zawartych w piśmie znak: DP-074-105/4678/14/JJ z dnia 14.04.2015 r. i wskazujących poniższe uchybienia:

1. [...] W załączniku nr 5 do zarządzenia w odniesieniu do przedmiotów ochrony A030 bocian czarny, A075 bielik, A089 orlik krzykliwy, A104 jarząbek, A166 łączak, A207 siniak, A223 wlochatka, A236 dzięciol czarny, A238 dzięciol średni, A239 dzięciol białogrzbiety, A241 dzięciol trójpalczasty, A320 muchołówka mała, A409 cietrzew nałożono na właścicieli, dzierżawców, zarządców terenu oraz podmioty i osoby zajmujące się monitoringiem gatunku na terenie obszaru Natura 2000, następujące obowiązki: dążenie do utrzymania podmokłych płatów drzewostanu liściastego lub mieszanego, pozostawienia drzew nadających się do założenia gniazd, pozostawienia na zrębach kęp starodrzewów powierzchni nie mniejszej niż 6 arów, grupowania pozostawionych kęp, utrzymania siedlisk łęgowych, przekazywania bieżących informacji o zagrożeniach, działaniach i monitoringu do organu odpowiedzialnego za nadzór nad obszarem, wyłączenia z użytkowania rębnych drzewostanów w okresie łęgowym, pozostawienia do naturalnego rozkładu martwego drewna, utrzymania obecnego poziomu wody, struktury roślinności bagiennej oraz płatów odkrytego torfu, pozostawienia drzew z dziuplami, kontroli przyszłej powierzchni zrębowej, wyłączenia z pozyskania drewna w określonym wieku, pozostawienia podczas zabiegów gospodarczych wszystkich drzew z widocznymi wykutymi

dziuplami, utrzymania na obecnym poziomie powierzchni drzewostanów liściastych w określonym wieku, użytkowania płatów drzewostanów liściastych na siedliskach wilgotnych w wyznaczonym okresie, pozostawienia na wszystkich wilgotnych siedliskach leśnych martwych i obumierających drzew liściastych, utrzymania na obecnym poziomie drzewostanów liściastych, pozostawienia domieszki grabu w drzewostanach na siedliskach leśnych, eliminacji istniejących zagrożeń dla gatunku, usuwania pojawiającej się nadmiernej sukcesji drzew i krzewów, rozluźniania w trzebieżach zbyt silnego zwarcia w zakrzywieniach, ograniczenia płoszenia, przywrócenia korzystnych warunków siedliskowych.

W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. [...]

Uwaga została uwzględniona poprzez modyfikacje odpowiednich zapisów (dot. podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych), wskazanych w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia w sposób następujący:

- A030 bocian czarny - działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego Planu Urządzenia Lasu (dalej: PUL) zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku; działanie B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub Uproszczonego Planu Urządzania Lasu (dalej: UPUL) zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.;
- A075 bielik - działanie B1 i B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.;
- A089 orlik krzykliwy – działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.;
- A104 jarząbek – działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.; działanie B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.
- A166 łączak – działanie A1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu – na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku;
- A207 siniak, - działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
- A223 włośchatka – działanie B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku;
- A236 dzięcioł czarny – działania B1 i B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku;
- A238 dzięcioł średni – działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku; działanie B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku;
- A239 dzięcioł białogrzbiety – działania B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku; działanie B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku;
- A241 dzięcioł trójpalczasty – działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
- A320 muchołówka mała – działanie B1: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL lub UPUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku, a w przypadku braku UPUL na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku;
- A409 cietrzew – działanie A1, A2, A3, B1, B2: Właściciel, dzierżawca lub zarządca terenu na podstawie obowiązującego PUL zaopiniowanego przez RDOŚ w Białymstoku.

2. W załączniku nr 5 do zarządzenia dla przedmiotów ochrony A154 dubelt, A239 dzięcioł białogrzbiety, A241 dzięcioł trójpalczasty ustanowiono działania ochronne polegające na niedopuszczaniu do obniżania poziomu wód gruntowych poprzez rezygnację z odmulania, oczyszczania i pogłębiania rowów melioracyjnych, znajdujących się w najbliższej okolicy torfowisk, zaniechania ingerencji w drzewostany zalewane w wyniku działalności bobrów. Przedstawione działania stanowią faktycznie zakazy.

Uwaga została uwzględniona poprzez modyfikacje odpowiednich zapisów działań wskazanych w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia w sposób następujący:

- A154 dubelt – dla działania B1 zmodyfikowano zapis: Utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych dla gatunku poprzez zachowanie właściwych stosunków wodnych w obrębie tokowisk gatunku i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.;
- A239 dzięcioł białogrzbiety – Dla działania B2 usunięto zapis „Zaniechanie ingerencji w drzewostany zalewane w wyniku działalności bobrów (Ol, OIJ, Lł, BMb, LMw, LMb, Lw), poza przypadkami grożącymi funkcjonowaniu dróg dojazdowych lub innej infrastruktury.”;
- A239 dzięcioł białogrzbiety – Dla działania B1 usunięto zapis „Zaniechanie ingerencji w drzewostany zalewane w wyniku działalności bobrów (Ol, OIJ, Lł, BMb, LMw, LMb, Lw), poza przypadkami grożącymi funkcjonowaniu dróg dojazdowych lub innej infrastruktury.”

3. W załączniku nr 5 do zarządzenia dla przedmiotu ochrony A038 łabędź krzykliwy, A154 dubelt, A238 dzięcioł średni, A239 dzięcioł białogrzbiety na Głównego Inspektora Ochrony Środowiska nałożono następujące obowiązki: monitoringu przeprowadzonego w ramach PMŚ na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, monitoring dubelta na powierzchniach monitoringowych 2x2 km, ustalenia liczby rewirów na 8 powierzchniach.

Należy wskazać, że działalność Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), oraz aktami prawa wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw. Wszelkie uregulowania w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nakładające na Głównego Inspektora Ochrony Środowiska lub Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązki niewynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym ww. organy nie mogą być wskazywane jako podmioty odpowiedzialne za monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony, ani też wykonania innych niewynikających z ich kompetencji zadań.

Uwaga została uwzględniona poprzez modyfikacje odpowiednich zapisów działań monitoringowych w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia, dla przedmiotów ochrony: A038 łabędź krzykliwy, A154 dubelt, A238 dzięcioł średni, A239, dzięcioł białogrzbiety. Dla tych gatunków usunięto działanie dotyczące monitoringu stanu przedmiotu ochrony, wskazujące jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Mając na względzie czytelność zapisów zdecydowano o wprowadzeniu jednolitego tekstu załącznika nr 1 (tj. załącznik nr 4 do pierwotnego zarządzenia) zawierającego cele działań ochronnych oraz załącznika nr 2 (tj. załącznik nr 5 do pierwotnego zarządzenia) zawierającego działania ochronne do niniejszego zarządzenia.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 i 2375) w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych, sporządzający projekt dokumentu winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze zmianą tego dokumentu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (Dz. U. z 2023, poz. 1094 t.j.).

Szczegółowy tryb dokonywania zmian w planie zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Zgodnie z § 6 w związku z § 2 ww. rozporządzenia, tryb sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje m. in. obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych.

W ramach opracowywania zmian w obowiązującym planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zapewnił wszystkim zainteresowanym możliwość udziału w procesie wprowadzania zmian do przedmiotowego planu zadań ochronnych.

W celu uwypuklenia i ułatwienia analizy konsultowanych zmian wprowadzanych do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, w projekcie konsultowanego zarządzenia zostały one zaznaczone kolorem czerwonym.

Obwieszczeniem z dnia 18 października 2022 roku, znak WPN.6320.2.2022.EW podano do publicznej wiadomości informację o zamiarze oraz o przystąpieniu do sporządzania zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r., poz. 1967). Podanie do publicznej wiadomości przedmiotowego obwieszczenia nastąpiło poprzez: udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń siedzibach urzędów gmin oraz starostw powiatowych właściwych ze względu na miejsce i przedmiot postępowania; ogłoszenie w prasie.

Obwieszczeniem z dnia 31 sierpnia 2023 r. podano do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu do konsultacji projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r., poz. 1967). Podanie do publicznej wiadomości przedmiotowego obwieszczenia nastąpiło poprzez: udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibach urzędów miejskich, gmin oraz starostw właściwych ze względu na miejsce i przedmiot postępowania; ogłoszenie w prasie. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zarządzenia zmieniającego wyznaczono okres 21 dni (konsultacje przeprowadzono w terminie 31.08.2023 – 21.09.2023 r.). W trakcie konsultacji społecznych projektu zarządzenia zmieniającego wpłynęły uwagi, które zostały rozpatrzone w następujący sposób:

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia
1.	W związku z obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 sierpnia 2023 roku znak: WPN.6320.2.2022.EW o wyłożeniu do konsultacji projektu zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003. Wobec gwarantowanej możliwości zgłoszenia uwag informuję, iż nie wyrażam zgody na wprowadzenie zmian na działkach nr 3/16,3/17, 3/18,3/19, 29, 18 obręb Kruszyniany, które ograniczą rozwój mojego gospodarstwa Informuję również iż nie wyrażam zgody na wprowadzenie zmian na działkach sąsiadujących z moimi oraz na terenie gminy Krynk	Osoba fizyczna (20.09.2023 r.)	Zakres procedowanych zmian planu zadań ochronnych wynika z potrzeby dostosowania zapisów dotychczas obowiązującego zarządzenia do obowiązujących przepisów i wytycznych, polegających na uszczegółowieniu celów działań ochronnych, a także wynika z uwag uzyskanych w ramach kontroli przedmiotowego aktu prawa miejscowego. Zgłoszona uwaga nie jest przedmiotem konsultacji, w związku z czym nie wprowadzono zmian w dokumencie w wnioskowanym zakresie.

2.	<p>W związku z obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 sierpnia 2023 roku znak: WPN.6320.2.2022.EW o wyłożeniu do konsultacji projektu zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003. ...-- Wobec gwarantowanej możliwości zgłoszenia uwag informuję iż nie wyrażam zgody na wprowadzenie zmian na działkach nr 3/13, 3/14, 3/9, obręb Kruszyniany oraz 30/4, 30/6, 30/7, 30/8, 30/10, 30/11, 71 obręb Górka które ograniczą rozwój mojego gospodarstwa. Informuję również iż nie wyrażam zgody na wprowadzenie zmian na działkach sąsiadujących z moimi oraz na terenie gminy Krynki</p>	Osoba fizyczna (20.09.2023 r.)	<p>Zakres procedowanych zmian planu zadań ochronnych wynika z potrzeby dostosowania zapisów dotychczas obowiązującego zarządzenia do obowiązujących przepisów i wytycznych, polegających na uszczegółowieniu celów działań ochronnych, a także wynika z uwag uzyskanych w ramach kontroli przedmiotowego aktu prawa miejscowego. Zgłoszona uwaga nie jest przedmiotem konsultacji, w związku z czym nie wprowadzono zmian w dokumencie w wnioskowanym zakresie.</p>
3.	<p>W nawiązaniu do ogłoszonych konsultacji społecznych dotyczących projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie RDOŚ w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLH200003, Nadleśnictwo Dojlidy zwraca się o uwzględnienie uwag przekazanych pismem ZG-VI-732-48/14 z dnia 17.07.2014 r. dotyczących działań ochronnych dla włośchatki, dzięcioła białogrzbietego i trójpalczastego (w załączeniu wraz z odpowiedzią RDOŚ) oraz uszczegółowienie w Załączniku nr 1 „Cele działań ochronnych” powierzchni na jakiej należy zachować populację gatunków.</p>	Nadleśnictwo Dojlidy (20.09.2023 r.)	<p>Zakres procedowanych zmian planu zadań ochronnych wynika z potrzeby dostosowania zapisów dotychczas obowiązującego zarządzenia do obowiązujących przepisów i wytycznych, polegających na uszczegółowieniu celów działań ochronnych, a także wynika z uwag uzyskanych w ramach kontroli przedmiotowego aktu prawa miejscowego. Pismo o znaku ZG-VI-732-48/14 z dnia 17 lipca 2014 r. zawierało prośbę o interpretację zapisów zawartych w PZO dla obszaru. Odpowiedź RDOŚ w Białymstoku na pismo wraz z interpretacją została przesłana pismem o znaku WPN.6320.25.2014.IN z dnia 5 sierpnia 2014 r. w odpowiedzi z 2014 r. wskazane zostało, że po dokonaniu weryfikacji lokalizacji działań ochronnych wskazanej w załączniku nr 6 do zarządzenia, RDOŚ stwierdził rozbieżności dotyczące powierzchni zaplanowanych działań, na które wskazuje Nadleśnictwo Dojlidy w w/w piśmie. Tutejszy organ podtrzymuje swoje stanowisko w tej sprawie wyrażone pismem z 2014 r., iż rozbieżności te stanowią oczywisty błąd, który należy skorygować. RDOŚ jest świadomy potrzeby kompleksowej weryfikacji nie tylko załącznika nr 6 do zarządzenia określającego lokalizację działań ochronnych, ale także całego dokumentu. Kompleksowa aktualizacja planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru zostanie przeprowadzona w terminie późniejszym. W zakresie zgłoszonej uwagi dotyczącej celów działań ochronnych należy wyjaśnić, że w załączniku Nr 1 do procedowanego projektu zarządzenia cele działań ochronnych określone zostały zgodnie z obowiązującymi wytycznymi – tzn. w sposób mierzalny i możliwy do weryfikacji cele określono zarówno w stosunku do populacji gatunków jak też siedliska gatunków.</p>

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), niniejsze zarządzenie zostało uzgodnione z Wojewodą Podlaskim (uzgodnienie z dnia 23.01.2024 r.).

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest dostosowanie zapisów ww. aktu prawa miejscowego do przepisów zgodnych z polityką Rady Ministrów.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- 2) na właścicieli, posiadaczy, zarządców lub dzierżawców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Podlaskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023, poz. 1094 z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest zmiana aktu prawa miejscowego;

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.